

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК»**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Для всіх спеціальностей ННІЕУПІТ
Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова дисципліна
Курс, семестр	1 курс, 1 семестр
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4,0.
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Сень Олександр , к.е.н., доцент Контакти: ауд. 481 (навчальний корпус 4) oleksandr.sen@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/sen-oleksandr-vasylovych
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування в студентів поняття про території та принципів їх сталого розвитку, особливості розвитку та економічні, екологічні та соціальні проблеми міських і сільських територій, наявні диспропорції та шляхи їх усунення. Вивчення суті та напрямків діяльності органів місцевого самоврядування і його ролі в сталому розвитку територій. Ознайомлення з практикою європейських країн в питаннях сталого розвитку.
Компетентності	<i>Загальні:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. - Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <i>Фахові:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин. - Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати

	<p>способи їх вирішення.</p> <p>- Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <p>- за джерелом знань словесні методи: <i>лекція, розповідь-пояснення; бесіда;</i> наочні методи: <i>ілюстрування; демонстрування;</i> практичні методи: <i>вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою;</i> <i>конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату,</i></p> <p>- за ступенем керівництва методи самостійної роботи вдома: <i>завдання самостійної роботи</i> робота під керівництвом викладача: <i>виконання практичних завдань</i></p> <p>2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: <i>створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації</i></p> <p>3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: <i>обговорення теоретичних питань, доповіді;</i> методи письмового контролю: <i>письмове виконання практичних завдань</i> тестовий контроль: <i>розв'язування тестів;</i></p> <p>4. Інноваційні методи навчання: інтерактивні методи: <i>дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій;</i> комп'ютерні і мультимедійні методи: <i>використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання</i></p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Території . Поняття сталого розвитку територій</p> <p>Тема 2. Функціональність та ресурсний потенціал територій</p> <p>Тема 3. Економічна база територій</p> <p>Тема 4. Сімейний тип господарювання.</p> <p>Несільськогосподарські види діяльності</p>

	<p>Тема 5. Соціально – культурна сфера : її стан та напрямки розвитку</p> <p>Тема 6. Адміністративно-територіальний устрій та особливості публічного управління територіями</p> <p>Тема 7. Фінансове забезпечення функціонування та розвитку територій</p> <p>Тема 8. Політика та стратегічні напрямки сталого розвитку сільських територій</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання. Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є: розв'язування тестів; виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, реферати, есе, презентації).</p> <p>Форма семестрового контролю – залік.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>1. Академічна доброчесність</p> <p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>2.. Неформальна/інформальна освіта</p> <p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Базові знання з економічної теорії, економіки підприємництва, менеджменту, підприємництва.</p>

<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Презентації, відеоролики</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аграрний і сільський розвиток для зростання та оновлення української економіки : наукова доповідь / за ред. чл.-кор. НАН України Бородіної О.М., д-ра екон. наук Шубравської О.В. ; НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2018. 152 с. 2. Богданов Д.С. Завдання сталого розвитку сільських територій. «Агросвіт» №7, 2017. с.60-62. 3. Земельно-ресурсний потенціал сільських територій: теоретичні й практичні аспекти : монографія / О.М. Вишневська, О.С. Альбещенко, Н.В. Бобровська. Миколаїв, 2018. 184 с. 4. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук/. Київ. 2017. 110 с. 5. Перспективні форми організації господарської діяльності на селі: наукова доповідь /Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» /кол. авторів: Ю.О. Лупенко, О.Г. Шпикуляк, В.Я. Месель-Веселяк та ін./ Київ. ННЦ «ІАЕ», 2019. 114 с. 6. Розвиток сільських територій України: посібник для голів сільських і селищних рад / Ю. О. Лупенко, М. І. Пугачов, О. Г. Булавка та ін.; за ред. Ю. О. Лупенка. Київ : ННЦ ІАЕ, 2012. 130 с. 7. Сень О.В. Від безробіття до розвитку підприємництва на селі. Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва: колективна монографія; за ред. О.В.Калашник, Х.З.Махмудова, І.О.Яснолоб. Полтава: Видавництво «Астроя». 2020. С.278-285. 8. Соціальна інфраструктура на шляхах реформування місцевого самоврядування: колективна монографія / В.М. Новіков, Н.М. Дєєва, А. Г. Гвелесіані та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. В.М. Новікова; д.е.н., проф. Здіслава Сіройча/. Київ-Варшава, 2018. 431 с. 9. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник/ авт. : А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серєда, Т. Тимочко. 2 вид. К.; 2011. 392 с. 10. Стан соціально-економічного розвитку сільських територій / І.М. Демчак, В.О. Завалєвська, О.М. Могильний, В.М. Івченко та ін. Київ : НДІ «Украгропромпродуктивність», 2020. 192 с. 11. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2030 року /Лупенко Ю.О.,Малік М.Й.,Булавка О.Г. та ін.; за ред. Ю.О.Лупенка . Київ : ННЦ ІАЕ, 2020. 60 с. 12. Сучасні проблеми та перспективи сталого розвитку сільських територій : Збірник матеріалів Шістнадцятого конгресу вчених економістів-аграрників та Міжнародної науково-практичної конференції,Київ,

1 червня 2017 р. / Редкол.: Ю.О. Лупенко, П.Т. Саблук та ін. Київ : ННЦ ІАЕ. 2017. 386 с.

Допоміжні

13. Про фермерське господарство : Закон України №973-IV від 19.06.2003. Дата оновлення 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>

14. Про особисте селянське господарство: Закон України №742-IV від 15.05.2003. Дата оновлення 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>.

15. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України №722/2019 від 30.09.2019.URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019->

16. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. № 995-р Про схвалення Концепції розвитку сільських територій . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-p#Text>

17. Аранчій В. І. Місцеві фінанси: навчальний посібник. Полтава : РВВ ПДАА, 2008. 122 с.

18. Вишневська В. М. Ресурсний потенціал підприємств сільських територій. Миколаїв: «Видавництво Ірини Гудим», 2009. 248 с.

19. Гончарук і.В., Томашук І.В. Державне регулювання розвитку ресурсного потенціалу сільських територій: загальні аспекти. ЕКОНОМІКА. ФІНАНСИ, МЕНЕДЖМЕНТ: актуальні питання науки і практики. 2018, №4. С.19-30.

20. Довгаль, О.В. Ресурсний потенціал сільських територій : зміст та особливості еволюції. Український журнал прикладної економіки. 2018. Том 3. № 3. с. 110–119.

21. Малік М. Й. Тенденції і перспективи розвитку особистих селянських господарств. Економіка АПК. 2018, № 1. с. 11-19.

22. Малік М. Й., Мамчур В. А. Самозайнятість та розвиток несільськогосподарського підприємництва на селі. Економіка АПК. 2019. № 4. С. 39 - 52.

23. Славкова О.П. Розвиток сільських територій: теорія, методологія, практика: монографія. Суми : Сумський аграрний університет, 2010. 330 с.

24. Сень О.В. Сталий розвиток сільських регіонів в контексті євроінтеграційних пріоритетів України. Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 24 березня 2021). Полтава. ФОП Петренко І.М.. 2021. С.345-350.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

25. Офіційне інтернет-представництво Президента України URL: <https://www.president.gov.ua>

26. Офіційний сайт Верховної ради України. Головна сторінка розділу «Законодавство України». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>

	<p>27. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:http:// www.ukrstat.gov.ua</p> <p>28. Офіційний сайт журналу «Економіка АПК». URL:http://eapk.org.ua</p> <p>29. Інститут сільського розвитку /Електронний ресурс /. URL: http://icr.org.ua/</p>
Рік введення	2022